

## 3 วิเคราะห์

### บทความพิเศษ

'กระบี่โมเดล' 1 ปีผ่านไป

มีรายได้เพิ่มขึ้นจริง

และสิ่งที่จะทำต่อไป

# 'กระบี่โมเดล' 1 ปีผ่านไป มีรายได้เพิ่มขึ้นจริง และสิ่งที่จะทำต่อไป

## บทความพิเศษ

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2564 ที่ผ่านมามีในฐานะรองประธานกรรมการวิชาการวิทยาศาสตร เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม คนที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎร พร้อมคณะได้มีโอกาสเดินทางไปยังจังหวัดกระบี่ เพื่อรับทราบการดำเนินงานของ “โครงการกระบี่โมเดล” หลังผ่าน 1 ปีไปเป็นที่เรียบร้อย โดยมี ดร.พิมพ์พิ พิษฐ์ชาติกุล ศส.บัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะผู้ประสานงานให้กับทีมงานกระบี่โมเดล และเป็นเจ้าของพื้นที่ ให้การต้อนรับพร้อมพาชมความสำเร็จที่เกิดขึ้นในโครงการต่างๆ ของกระบี่โมเดล ณ อ.เกาะลันตา อ.คลองท่อม อ.เหนือคลอง อ.อ่าวลึก และ อ.เมือง จ.กระบี่ ร่วมกับเกษตรกรในโครงการ และเกษตรกรนอกโครงการที่สนใจ เข้ามาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และรับฟังแนวทางการดำเนินงานสำหรับปี 2 ต่อไป

ในการสรุปการทำงานที่เกิดขึ้นนั้น ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์ จากคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในฐานะหัวหน้าทีม “กระบี่โมเดล” ได้นำเสนอข้อมูลรายได้ของเกษตรกร ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโครงการ คือ การเพิ่มขึ้น 1 หนึ่งบาทต่อครัวเรือน ต่อเดือน ว่าเมื่อผ่านมา 1 ปี มีความเคลื่อนไหวอย่างไรบ้างดังนี้

1.การบริหารจัดการสวนปาล์มด้วยการนำมาตรฐานทางวิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมทางการเกษตร มาเป็นแนวทางในการดำเนินการของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม แทนการทำแบบตามมีตามเกิดในแบบที่ผ่านมานั้นสามารถสร้างรายได้หลักเพิ่มขึ้นเกือบ 8 พันบาท และสำหรับกลุ่มรายได้เสริม คือ 5.3 พันบาท โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน ต่อเดือน

2.การออกแบบการเลี้ยงแพะในสวนปาล์ม ให้เหมาะสมกับขนาดของสวน และตลาดในการจำหน่ายด้วยการคัดเลือกพันธุ์ และนำเกษตรกรแบบผสมผสานเข้ามาใช้ ทั้งการทำปุ๋ยจากมูลแพะ หรือใช้แพะกำจัดวัชพืชในสวนปาล์ม นอกจากสร้างระบบที่แข็งแรงในสวนแล้ว

ยังสามารถสร้างรายได้เสริมได้มากถึงเกือบ 8 พันบาทต่อเดือน ต่อครัวเรือน

3.เห็นร่างแห หรือเห็ดเหี่ยวไฟ ที่นำเอาวัสดุเหลือใช้ในส่วนปาล์มมาเพาะเลี้ยงนั้น สามารถสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงไปกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ที่รับซื้อผลผลิตทั้งหมดในการนำไปผลิตเป็นอาหารเสริม และเวชภัณฑ์เครื่องสำอาง ส่วนองค์กรประกอบในการเพาะต่างๆ ก็นำกลับไปใช้เป็นปุ๋ยในส่วนปาล์มได้อย่างลงตัว

4.การเพาะเลี้ยงสาหร่ายขนนกในโรงเรือน ซึ่งต้องถือว่าเป็นงานที่ยาก และเป็นการบุกเบิกสร้างสินค้าอัตลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ ซึ่งปัจจุบันสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ชาวบ้านเฉลี่ยครัวเรือนละ 2 พันบาทต่อเดือน และกำลังก้าวต่อไปในการสร้างเส้นทางตลาดอันแข็งแกร่งในปีที่ 2 ของโครงการ

และ 5. บาดิกย้อมสีธรรมชาติ มีการแบ่งสมาชิกของเป็น 3 กลุ่ม คือ หนึ่ง ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 เพื่อสร้างรายได้ในช่วงตกงาน และรู้จักการทำบาติกเพื่อสร้างการประชาสัมพันธ์ต่อไปในอนาคต สอง ชาวบ้านที่มีศักยภาพด้านทรัพยากร ในกลุ่มนี้จะสร้างทักษะการทำบาติกสีธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการสร้างอัตลักษณ์ของจังหวัดกระบี่ในระดับชุมชน และสาม กลุ่มผู้ประกอบการบาติกเพื่อยกระดับมาตรฐานของสีธรรมชาติ การออกแบบลวดลาย และการบริหารการตลาด โดยทั้ง 3 กลุ่มจะมีความเชื่อมโยงกันในการสร้างสังคมของบาติกกระบี่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่

ปัจจุบันสมาชิกที่ทำเป็นอาชีพหลัก มีรายได้เพิ่มขึ้นเดือนละ 1.5 พันบาท ส่วนสมาชิกที่ทำเป็นอาชีพเสริมมีรายได้เพิ่มขึ้นเกือบ 4 พันบาทต่อเดือน และเริ่มนำผลงานส่งประกวดในงานต่างๆ เพื่อสร้างการประชาสัมพันธ์แล้ว

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงข้อมูลสรุปความเคลื่อนไหวเบื้องต้นของเป้าหมายสำหรับการยกระดับรายได้ของสมาชิกเกษตรกรในโครงการกระบี่โมเดล ซึ่งในรายละเอียดของการสร้างอาชีพเสริม หรืออาชีพทางเลือก การเผยแพร่ทักษะเกษตรมูลค่าสูง และการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก

ก็มีความกับหน้าที่น่าสนใจไม่แพ้กัน อันจะหาโอกาสมาเล่าในอนาคตต่อไป แต่สำหรับใครที่อยากเข้าไปทำความรู้จักกับงานต่างๆ ของผมที่โครงการนี้ สามารถเข้าไปศึกษาได้ที่ <https://www.facebook.com/krabimodel>

สำหรับโครงการกระบี่โมเดล เริ่มจากปัญหาดังต้นในการเกิดขึ้นของโครงการนี้ คือ ความตกต่ำของราคาปาล์มน้ำมัน และความช่วยเหลือที่ยังยื่นจากทางภาครัฐ ผม และ ดร.พิมพ์พิ พิษฐ์ชาติกุล ได้ปรึกษากันว่า จะทำอย่างไรให้เกษตรกรชาวสวนปาล์มไม่ต้องผูกขาดรายได้จากปาล์มน้ำมันเพียงทางเดียว จากนั้น “การเกษตรแบบผสมผสาน” ที่นำเอามาตรฐานความแม่นยำ และนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาประกอบ จึงกลายเป็นคำตอบของเรา

นอกเหนือไปจากการยกระดับคุณภาพของปาล์มด้วยองค์ความรู้ในการบริหารจัดการสวนปาล์มอย่างมืออาชีพแล้ว คณะทำงานกระบี่โมเดลได้ออกแบบให้มีการเลี้ยงแพะในสวนปาล์ม และการเพาะเห็ดร่างแห โดยยึดความต้องการของตลาดนำ และใช้หลัก Resource Recovery หรือการหมุนเวียนวัตถุดิบต่างๆ ในสวนปาล์มเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่วนการเพาะเลี้ยงสาหร่ายขนนก และนวัตกรรมบาติกย้อมสีธรรมชาติ เป็นส่วนเดิมเต็มรายได้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของแรงงานในพื้นที่ และแรงงานคืนถิ่น รวมไปถึงชาวบ้านที่อยู่ติดทะเล ซึ่งเรามองไกลไปถึงการสร้างสินค้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่เป็นจุดหมายสำคัญในการเยียวยาความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้

ถึงวันนี้ การเดินทางของโครงการต้องถือว่า ได้รับความสำเร็จมาในระดับที่น่าพอใจ แต่ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากโควิด-19 หนักหนาสาหัสนัก และปัญหาหมักหมมในภาคการเกษตรของพื้นที่กระบี่ก็มีมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความคาดหวังที่สำคัญของโครงการนี้สำหรับผมในระยะต่อไปก็คือ การขยายผลองค์ความรู้ทักษะ และความหวังไปสู่เกษตรกรในกลุ่มเศรษฐกิจฐานราก และชาวบ้านในกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น สู่การรวมกลุ่มกันทางอาชีพเพื่อสร้างชุมชนเศรษฐกิจ

ฐานรากที่เข้มแข็งให้เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ  
อันจะรองรับตลาดในประเทศ และต่างประเทศที่กำลังเปิด  
ให้แก่สินค้าในกลุ่มอาหาร สารสกัด และสิ่งทอที่มีคุณภาพ  
ตรงนั้นแหละจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะสร้างความยั่งยืนให้กับ  
ชาวบ้านอย่างแท้จริง โดยที่ไม่ต้องขอ ไม่ต้องรอนโยบาย  
หรือเงินให้เปล่าใดๆ จากทางภาครัฐอีกต่อไป

แน่นอนว่า คงไม่ใช่งานที่ง่าย และต้องใช้เวลา แต่  
ผมเชื่อว่า เท่าที่เห็นความพยายามของทีมงานกระบี่โมเดล  
ที่ผ่านมา และด้วยแรงสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง  
ในระดับจังหวัด และประเทศที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ ผมจึง  
ไม่เห็นโอกาสที่ความล้มเหลวของโครงการนี้จะเกิดขึ้นได้  
ไม่ว่าจะในมิติใดก็ตาม

กนก วงษ์ตระหง่าน